

การพัฒนาารูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ¹

Model Development of Electronic Resources' Use Promotion Model at Central Library Srinakharinwirot University

ธนกร พึ่งพาพงศ์²

Tanaporn Phungpapong

ศุภรชตรา แสนวา³

Sumattra Saenwa

สมชาย วรรณญาณุไกร⁴

Somchai Warunyanugrai

---

¹ บทความจากปริญญาานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² นลิตปริญญาโท ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
E-mail: wannaporn@g.swu.ac.th

³ ปร.ด., อาจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
E-mail: sumattra@g.swu.ac.th

⁴ รองศาสตราจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
E-mail: somchaiw@g.swu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและพัฒนาารูปแบบที่เหมาะสมในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและวิธีวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บรรณารักษ์ จำนวน 5 คน อาจารย์ จำนวน 19 คน และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 19 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ สื่อประกอบการสอน การใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ ค่า F-test ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่เหมาะสมในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ คือ การจัดทำเอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ผลการทดลองพบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก และมีข้อเสนอแนะต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมผ่านสื่อที่หลากหลาย การจัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และการจัดกิจกรรมอบรม

Abstract

The purposes of this research were to explore and develop the appropriate promotion model in electronic resources utilization as well as those of users' satisfaction towards promotion model in electronic resources utilization. The research design was mixed research methodology including the qualitative and experimental research methods. The samples of this research were 5 librarians, 19 full-time lecturers and 19 Master's Degree students. Electronic resources user's guide, instruction media for electronic resources utilization, and a questionnaire for the satisfaction towards each promotional models in electronic resources utilization of Central Library, Srinakharinwirot University were used as research tools. The descriptive statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test. The research findings revealed that the appropriate promotion model in electronic resources utilization includes electronic resources user's guide and training activities. The evaluation of samples' satisfaction towards the pilot of promotion model in electronic resources utilization, which were the electronic resources user's guide and the instruction media for electronic resources utilization, generally was at a high level. Moreover, the recommendations proposed by the samples for the development of promotion model in electronic resources utilization were, for the library, advertising each activity through various media, Computer Assisted Instruction (CAI) and training activities.

คำสำคัญ: ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรห้องสมุด
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Keyword: Electronic resources, Library resource use promotion,
Central Library Srinakharinwirot University

บทนำ

การส่งเสริมการใช้สารสนเทศนับเป็นภารกิจที่มีความสำคัญประการหนึ่งของห้องสมุด เนื่องจากในยุคปัจจุบันเป็นยุคสังคมสารสนเทศ กล่าวคือ เป็นยุคที่สารสนเทศมีความแพร่หลาย และก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านการผลิต การเข้าถึง และการค้นคืน ข้อมูลและสารสนเทศทั้งหลายจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ห้องสมุดในฐานะที่เป็นแหล่งบริการสารสนเทศจึงมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการสามารถใช้สารสนเทศทุกประเภทให้ได้ประโยชน์มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่สนับสนุนการเรียนการสอนและการวิจัยในสถาบันและสังคม ซึ่งในภาคส่วนการศึกษาของประเทศไทยนั้น ได้มีการกำหนดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้ก้าวเข้าสู่ยุคสมัยแห่งโลกาภิวัตน์ที่ทำให้ขอบข่ายของการเรียนรู้เป็นไปอย่างกว้างขวาง รวดเร็ว และพฤติกรรมการเรียนรู้ไปสู่การเรียนแบบยืดหยุ่นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2545: 3) ห้องสมุดและผู้ให้บริการในห้องสมุดจึงต้องปรับบทบาทการให้บริการเป็นแบบเชิงรุกทำหน้าที่เป็นผู้นำและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใช้บริการในการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้สามารถตอบสนองการให้บริการได้ตรงกับความต้องการและคาดหวังของผู้ใช้บริการ

พัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศรวมถึงความก้าวหน้าด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดทรัพยากรสารสนเทศหลากหลายประเภทและมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมในการใช้งาน ส่งผลให้การใช้ทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์แพร่หลายมากขึ้น ทั้งในด้านปริมาณการใช้ พฤติกรรมการใช้ รวมไปถึงการจัดเก็บ การค้นคืน และการเผยแพร่ ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับความนิยมในการใช้งานในปัจจุบันมีหลายประเภท ได้แก่ ฐานข้อมูลบรรณานุกรมรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการในห้องสมุด (OPAC) ฐานข้อมูลบรรณานุกรมและสาระสังเขป ฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม ฐานข้อมูลตัวเลขและสถิติ ฐานข้อมูลบรรณานุกรม หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ซึ่งในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเหล่านี้ ผู้ใช้บริการสามารถใช้งานได้ทั้งประเภทที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายและไม่เสียค่าใช้จ่าย (Adams; & Bonk. 1995: 125)

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นหน่วยงานให้บริการสารสนเทศที่มีทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้บริการแก่นิสิต อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัย รวมถึงประชาคมภายนอก ซึ่งทรัพยากรสารสนเทศที่จัดให้บริการนั้น มีทั้งที่อยู่ในรูปแบบของเอกสารฉบับพิมพ์ โสตทัศนวัสดุ และทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการค้นคว้าวิจัย ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย สำนักหอสมุดกลางให้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ประเภทฐานข้อมูลออนไลน์ ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) ฐานข้อมูลของสำนักหอสมุดกลาง ซึ่งประกอบด้วย ฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ และฐานข้อมูลปริญญาานิพนธ์ฉบับเต็มของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2) ฐานข้อมูลออนไลน์ (Reference databases) ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่ใช้ร่วมกันระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในโครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS) ได้แก่ ABI/Inform Complete, Education Research Complete, ProQuest Dissertation & Theses, ScienceDirect, H.W. Wilson, ACM Portal, IEEE Explore, SpringerLink, ISI Web of Science, NetLibrary eBooks, Kluwer Online eBooks, Dissertations Full Text in PDF format รวมทั้งฐานข้อมูลที่สร้างขึ้นโดยความร่วมมือของสมาชิกโครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS) ได้แก่ ฐานข้อมูลสหบรรณานุกรมห้องสมุดมหาวิทยาลัย/สถาบัน (Union Catalog) และฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย/สถาบัน (Thai Digital Collection) 3) ฐานข้อมูลที่บอกรับเอง ได้แก่ Academic Search Complete, Scopus, CRCNetBASE, IQNewsClip, Proquest Health and Medicine Complete, Book@Ovid, McGraw-Hill Access Medicine, ScienceDirect Clinical Evidence, Ebrary และ 4) ฐานข้อมูลทดลองใช้ที่สำนักพิมพ์ต่าง ๆ เปิดให้ทดลองเข้าใช้บริการ เช่น BioOne, Communication & Mass Media Complete,

IOP Science Extra, MEDLINE with Full Text, Proquest Research Library เป็นต้น (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2555: ออนไลน์)

เมื่อกล่าวถึงการจัดบริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ใช้บริการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งอาจารย์ นิสิต และบุคลากรของมหาวิทยาลัยสามารถเข้าใช้งานได้จากคอมพิวเตอร์ที่อยู่ภายใต้เครือข่ายของมหาวิทยาลัย และจากคอมพิวเตอร์ภายนอกผ่านเครือข่ายส่วนตัวเสมือน (Virtual Private Network - VPN) โดยเข้าใช้ผ่านจุดเชื่อมโยงที่สำนักหอสมุดกลางจัดทำไว้บนเว็บไซต์ของห้องสมุด นอกเหนือจากการจัดบริการทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบที่หลากหลายแล้ว สำนักหอสมุดกลางยังมีการส่งเสริมการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์หลากหลายรูปแบบเช่นกัน อาทิ บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการแนะนำการสืบค้นออนไลน์ การจัดทำคู่มือสำหรับการใช้ฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ การฝึกอบรมการใช้ฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2555: ออนไลน์) แต่จากสถิติการเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) บอกรับ และฐานข้อมูลที่สำนักหอสมุดกลางบอกรับ ในปีงบประมาณ 2555 พบว่า มีจำนวนผู้เข้าใช้บริการไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติการเข้าใช้งานฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยของรัฐจำนวน 26 แห่ง เช่น การเข้าใช้งานฐานข้อมูล IEEE/IET Electronic Library (IET) มีจำนวนการใช้งาน 66,325 ครั้ง จัดเป็นลำดับที่ 14 หรือฐานข้อมูล ScienceDirect มีจำนวนการใช้งาน 784,377 ครั้ง จัดเป็นลำดับที่ 16 เป็นต้น (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2555: ออนไลน์)

เมื่อห้องสมุดมีการจัดบริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ การกระตุ้นให้เกิดการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ จึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการเกิดความเข้าใจในการใช้บริการ ดังที่งานวิจัยของ ดาลัด พุกาธร (2555: 53) ได้กล่าวถึงภาระหน้าที่ของห้องสมุดในการพัฒนาเครื่องมือช่วยการค้นคว้า เพื่อสนับสนุนการเรียน การสอนและการค้นคว้าวิจัย รวมทั้งส่งเสริมการใช้บริการโดยรูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย ได้แก่ การจัดทำคู่มือการ สืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ ที่จัดทำเป็นแผ่นพับและเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย การจัดสอนการสืบค้นในรายวิชาห้อง สมุดและสารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า การแนะนำการสืบค้นเฉพาะกลุ่มผู้ใช้ตามคำขอ การจัดฝึกอบรมวิธีการสืบค้นให้แก่ คณาจารย์และนักศึกษที่สนใจ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะในงานวิจัยของจันทร์เพ็ญ จุ้ยจรงค์ และภรณ์ ศิริโชติ (2548: 53) ที่เสนอแนะให้ห้องสมุดจัดทำคู่มือ เอกสาร หรือสื่อมัลติมีเดีย แนะนำการสืบค้นฐานข้อมูลต่าง ๆ อย่างละเอียดและ เข้าใจง่าย และควรมีการนำไปประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ทั่วถึง เพื่อให้มีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์อย่างกว้างขวางและแพร่หลาย

จากสถิติการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า การใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ยังมีปริมาณน้อย และจากการ ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ควรได้รับการ ส่งเสริมและพัฒนาให้มีการใช้บริการที่คุ้มค่ามากขึ้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษารูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากร สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการ ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ และนำรูปแบบ ที่เป็นที่ต้องการมาทดลองใช้ เพื่อศึกษาความพึงพอใจและประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้ใช้บริการ และเพื่อสนับสนุนและ ส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์อย่างคุ้มค่า

ความมุ่งหมายของการวิจัย

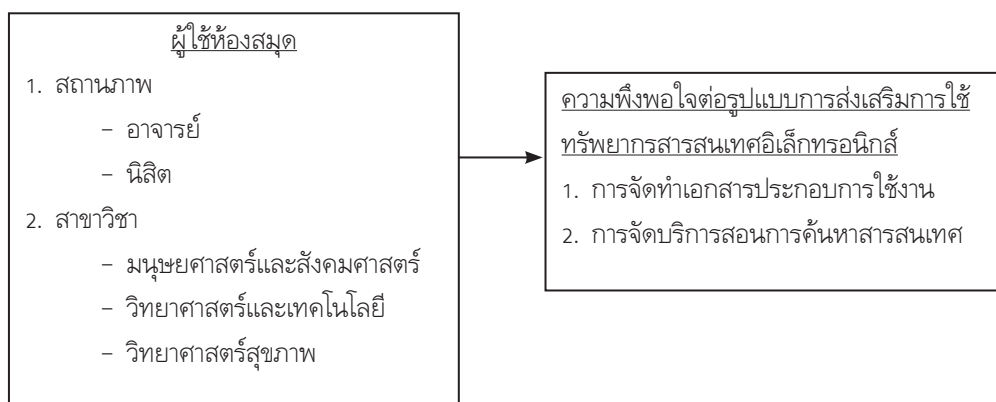
1. เพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อรูปแบบการ

ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามสถานภาพและสาขาวิชา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและวิธีวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีรายวิชาสอนในปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,292 คน นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2556 จำนวน 3,363 คน บรรณารักษ์ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 29 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 4,684 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ได้แก่ บรรณารักษ์งานส่งเสริมผู้ใช้ ของสำนักหอสมุดกลาง และบรรณารักษ์ผู้รับผิดชอบงานบริการทรัพยากรสารสนเทศ ของหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ซึ่งคัดเลือกโดยการสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 5 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงทดลอง ได้แก่ อาจารย์ จำนวน 19 คน และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 19 คน รวมจำนวน 38 คน ซึ่งสุ่มจากกลุ่มประชากรข้างต้น โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงตามกลุ่มสาขาวิชา และใช้เป็นกลุ่มทดลองทั้งหมด ซึ่งแบ่งเป็น 3 สาขาวิชา ได้แก่

2.2.1 สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ คณะวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์ และนโยบายสาธารณะ วิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ สถาบันวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ (เฉพาะหมวดวิชาสังคมศาสตร์) และบัณฑิตวิทยาลัย (เฉพาะบัณฑิตวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างจะมีเฉพาะอาจารย์เท่านั้น)

2.2.2 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดคณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ การเกษตร คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม ศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษา และสำนัก นวัตกรรมการเรียนรู้ (เฉพาะหมวดวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)

2.2.3 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดศูนย์การแพทย์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ศูนย์การแพทย์ปัญญานันทภิกขุ ชลประทาน คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะพลศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ (เฉพาะคณะแพทยศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตจะนับตั้งแต่ปีแรกที่ขึ้นชั้นปี 5 ขึ้นไป รวมถึงนิสิตแพทย์ใช้ทุน)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เอกสารประกอบการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ สื่อประกอบการ สอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากร สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนารูปแบบ การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และใช้วิธีวิจัยเชิงทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของรูปแบบการส่งเสริม การใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยวัดจากความพึงพอใจของผู้เข้ารับการส่งเสริมด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ซึ่งเก็บ รวบรวมข้อมูลตามวิธีวิจัย ดังนี้

4.1 วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถสรุป วิธีการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นแนวปฏิบัติในห้องสมุดได้ 8 รูปแบบ ได้แก่ การจัดทำเอกสาร แนะนำการใช้งาน การสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ การจัดศูนย์การเรียนรู้หรือศูนย์แนะนำการใช้สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ การแนะนำบริการสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการวิจัย การจัดบริการเชิงรุกโดยการโรดโชว์ (Road show) ไป ตามคณะต่าง ๆ การสร้างบรรณารักษ์ผู้เชี่ยวชาญประจำสาขาวิชา การสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และการจัดบริการเสริม เพื่อเพิ่มความสะดวกในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อได้รูปแบบทั้ง 8 รูปแบบแล้ว ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ให้ ข้อมูลหลัก ซึ่งเป็นบรรณารักษ์ จำนวน 5 คน เพื่อเลือกรูปแบบที่เหมาะสมที่สุดในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ และสามารถสรุปรูปแบบที่เหมาะสมที่สุด 2 รูปแบบ ได้แก่ การจัดทำเอกสารประกอบการใช้งาน และการ สอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยนำมาพัฒนาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

4.2 วิธีวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบการศึกษาเฉพาะกรณี โดยการ ทดลองกลุ่มเดียวและวัดผลหลังการทดลองหนึ่งครั้ง (One-shot case study) ผู้วิจัยได้ทำการทดลองระหว่างวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2557 ถึง 16 มีนาคม 2557 ด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับกลุ่ม ทดลอง จำนวน 38 คน ใน 2 รูปแบบ ได้แก่ การใช้เอกสารประกอบการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และ การสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ จากนั้น ประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการได้รับการ ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจในการรับการส่งเสริมการใช้งานทรัพยากร สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ด้วยเอกสารประกอบใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และการสอนการใช้งานทรัพยากร สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

5. การจัดการข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมคำนวณทางสถิติ คำนวณ ค่าความถี่และค่าร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ทดสอบค่า t-test ในการเปรียบเทียบความพึงพอใจของกลุ่มทดลองที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 2 รูปแบบ จำแนกตามสถานะภาพของกลุ่มทดลอง ได้แก่ อาจารย์ และนิสิต และทดสอบค่า F-test

ในการเปรียบเทียบความพึงพอใจของกลุ่มทดลองที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 2 รูปแบบ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาของกลุ่มทดลอง ได้แก่ สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD)

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการใช้อุปกรณ์สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่จะนำมาทดลองใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 รูปแบบ คือ การจัดทำเอกสารประกอบการใช้งาน และการจัดบริการสอนการค้นหาสารสนเทศ

2. ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้อุปกรณ์สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดทำเอกสารประกอบการสอน พบว่า กลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการใช้อุปกรณ์สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุด มี 3 ด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เอกสารมีเนื้อหาชัดเจนมากที่สุด เอกสารมีเนื้อหาเข้าใจง่าย และเอกสารมีส่วนช่วยกระตุ้นให้เกิดการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ส่วนด้านที่มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด คือ เอกสารมีเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนการใช้

ด้านความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า โดยรวมกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

2.1 ด้านวิทยากร พบว่า กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มี 3 ด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิทยากรบรรยายเนื้อหาได้ชัดเจน วิทยากรมีทักษะในการถ่ายทอดเนื้อหา และวิทยากรบรรยายเนื้อหาเข้าใจง่าย ส่วนความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด คือ วิทยากรบรรยายเนื้อหาได้ครบถ้วน

2.2 ด้านเนื้อหา พบว่า กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มี 3 ด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาในการบรรยายเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้งาน เนื้อหาในการบรรยายชัดเจน และเนื้อหาในการบรรยายเข้าใจง่าย ส่วนความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด คือ เนื้อหาในการบรรยายครบถ้วน

2.3 ด้านสื่อที่ใช้ในการบรรยาย พบว่า กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มี 2 ด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สื่อที่ใช้เป็นประโยชน์ต่อการบรรยาย และสื่อที่ใช้มีความชัดเจน ส่วนความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด คือ สื่อที่ใช้ช่วยให้เข้าใจง่าย

2.4 ด้านทั่วไป พบว่า กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มี 2 ด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดฝึกอบรมเป็นการสร้างทักษะการใช้อุปกรณ์สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้เข้าอบรมมากที่สุด และการจัดฝึกอบรมทำให้เกิดความสนใจในการใช้อุปกรณ์สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด คือ การจัดฝึกอบรมกระตุ้นให้เกิดการใช้อุปกรณ์สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้อุปกรณ์สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามสถานภาพและสาขาวิชา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่มีสถานภาพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้อุปกรณ์สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายรูปแบบการส่งเสริมการใช้อุปกรณ์สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า กลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการรับการส่งเสริมทั้งสองรูปแบบไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจในด้านทั่วไปมากกว่าอาจารย์

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่สังกัดสาขาวิชาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาารูปแบบการส่งเสริมการใช้บริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า กลุ่มทดลองที่สังกัดสาขาวิชาแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการใช้เอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์แตกต่างกัน โดยกลุ่มทดลองที่สังกัดกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มีความพึงพอใจในการใช้เอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ มากกว่ากลุ่มทดลองที่สังกัดกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ส่วนรูปแบบการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า กลุ่มทดลองที่สังกัดสาขาวิชาแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มทดลองที่สังกัดกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มีความพึงพอใจในการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านสื่อที่ใช้ในการบรรยาย มากกว่ากลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นที่น่าสนใจสำหรับการอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการใช้เอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มทดลองคืออาจารย์และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์การใช้ห้องสมุด ย่อมต้องการการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากกว่าการพึ่งพาผู้อื่น การมีเอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้บริการ ทำให้รู้สึกสะดวกในการใช้งานมากขึ้น นอกจากนี้สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการบอกรับฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จำนวนมาก และในแต่ละปีมีการเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มฐานข้อมูลใหม่ ๆ และฐานข้อมูลที่บอกรับเป็นฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์ซึ่งบางสาขาวิชา เช่น ด้านสังคมศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ เป็นต้น มีการแข่งขันทางการตลาดสูง บริษัทผู้ผลิตมักเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบการค้นคืนให้ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้มากขึ้น จึงทำให้ผู้ใช้อาจไม่คุ้นเคยต่อการใช้งานฐานข้อมูลดังกล่าว การมีเอกสารแนะนำจึงช่วยให้ผู้ใช้มีความมั่นใจในการใช้งานยิ่งขึ้น ซึ่งเอกสารแนะนำที่ห้องสมุดมีให้บริการเป็นการประชาสัมพันธ์ฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่ห้องสมุดบอกรับ ช่วยส่งเสริมให้ผู้ใช้รู้จักและเลือกใช้ฐานข้อมูลได้ตามความเหมาะสมของการเรียนการสอน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของคาวร์ (Kaur, 2012: 182-193) สุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550: 40-121) และบงกช จันทรัตน์ (2553: 75-89) ที่พบว่า อาจารย์และนักศึกษาดังกล่าวต้องการให้ห้องสมุดจัดทำคู่มือแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

2. ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก กลุ่มทดลองส่วนใหญ่แม้จะเป็นผู้ที่สัประสบบการณการใช้ห้องสมุด และทรัพยากรสารสนเทศในระดับหนึ่ง แต่การได้รับการสอนการใช้งาน จะเป็นการเพิ่มความมั่นใจเมื่อต้องใช้งานด้วยตนเอง ทั้งยังสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากวิทยากรผู้สอนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของบาเตีย (Bhatia: 2011) คาวร์ (Kaur, 2012) ซาฟาร์ (Zafar, 2013) สุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550) และดาวานา สฤษณนทร์ รุจิรา ระวีศรี และแสงเดือน คำมีสว่าง (2554) ที่พบว่า ผู้ใช้บริการมีข้อเสนอแนะให้ห้องสมุดจัดโปรแกรมการฝึกอบรมหรือการสัมมนาเพื่อให้ความรู้ด้านการสืบค้นสารสนเทศจากแหล่งทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการกระตุ้นและดึงดูดให้เกิดความสนใจและรู้จักการใช้บริการ

3. ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการใช้เอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายรูปแบบก็พบว่าไม่แตกต่างเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม คืออาจารย์และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การใช้ห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศอยู่แล้ว เมื่อได้รับการส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ จึงมีความพึงพอใจในระดับที่ไม่แตกต่างกัน คือในระดับมาก เพราะมีความคิดเห็นว่า การได้รับการส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ จะเป็นการเพิ่มความมั่นใจเมื่อต้องใช้งานด้วยตนเอง ทั้งยังสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากวิทยากรผู้สอนได้

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปข้อเสนอแนะสำหรับสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ดังนี้

1. สำนักหอสมุดควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนและการวิจัยของมหาวิทยาลัย โดยตระหนักว่า ห้องสมุดมีพันธกิจสำคัญในการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในหลากหลายรูปแบบ ทั้งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ วิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ และฐานข้อมูลออนไลน์ต่าง ๆ ซึ่งผู้ใช้บริการห้องสมุดสามารถเข้าใช้งานได้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และความทันสมัยในการเข้าถึงสารสนเทศทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการวิจัย ถึงแม้ว่าทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จะมีราคาสูง แต่ก็ยังเป็นประโยชน์ในด้านความทันสมัยของข้อมูล ความหลากหลายของเนื้อหา และความสะดวกในการใช้งาน ทั้งยังเป็นการช่วยลดพื้นที่ในการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศสิ่งพิมพ์ที่มีอยู่จำกัด
2. นอกเหนือจากการประชาสัมพันธ์ผ่านหน้าเว็บไซต์และเฟซบุ๊กของสำนักหอสมุด การแจ้งข่าวสารทางอีเมล การจัดทำป้ายประกาศและแผ่นพับ และการให้ข้อมูลจากบรรณารักษ์ ห้องสมุดควรแสวงหาช่องทางในการประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข่าวสารเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับทราบข้อมูลในวงกว้าง ได้แก่ การติดป้ายประกาศที่คณะต่าง ๆ หรือหน่วยงานบริการที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์และนิสิต เช่น บัณฑิตวิทยาลัย สำนักงานเลขานุการของคณะ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม เป็นต้น เพื่อตอบสนองและเข้าถึงผู้ใช้บริการได้อย่างทั่วถึง
3. สำนักหอสมุดควรร่วมมือกับอาจารย์ผู้สอนในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับนิสิต เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนมีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยมอบหมายงานและควบคุมการทำโครงงาน/รายงานของนิสิต ห้องสมุดมีบทบาทในการเป็นผู้สนับสนุนหรือให้ความรู้ในด้านการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศแก่อาจารย์และนิสิต ซึ่งอาจไม่มีความรู้หรือความเชี่ยวชาญในการใช้งาน โดยอาจบริการในรูปแบบของการเป็นวิทยากรเสริมให้กับรายวิชาต่าง ๆ ตามที่อาจารย์ร้องขอ หรือการจัดอบรมการใช้งานที่ห้องสมุด เพื่อเปิดกว้างให้อาจารย์และนิสิตที่สนใจเข้าเข้าร่วมการอบรม
4. สำนักหอสมุดควรคิดค้นกิจกรรมส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดนอกเหนือจากรูปแบบกิจกรรมแบบเดิมที่จัด ได้แก่ การปฐมนิเทศนิสิตใหม่ การจัดทำเอกสารประกอบการใช้งาน การจัดฝึกอบรมสอนการค้นหารายงาน การตอบคำถามและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยปรับรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมและอำนวยความสะดวกแก่อาจารย์และนิสิตมากขึ้น ซึ่งได้แก่ การจัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ การให้ผู้ใช้บริการนัดเวลาที่ต้องการอบรมด้วยตัวเอง การเพิ่มตารางการจัดอบรมในวันหยุดสำหรับผู้ใช้บริการที่ไม่สะดวกเข้าร่วมกิจกรรมในวันธรรมดา การจัดกิจกรรมอบรมตามคณะวิชาต่างๆ หรือจัดอบรมเสริมในรายวิชาต่างๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. พัฒนารูปแบบการส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การจัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ และการจัดกิจกรรมอบรม
2. ศึกษาวิธีการประเมินผลการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จากผู้ใช้งานห้องสมุดทั้งจากมิติของห้องสมุด

มิติของผู้ใช้ และมิติของผู้ให้บริการฐานข้อมูล

3. ศึกษาพฤติกรรมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้ห้องสมุดและปัญหาหรืออุปสรรคการใช้งาน เพื่อนำมาพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุด

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์เพ็ญ จุ้ยจรงค์ และ ภรณ์ ศิริโชติ. (2548). การใช้งานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. **บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข.** 23(2): 46-57.
- ดาลัย พุการ. (2555). การใช้งานข้อมูลออนไลน์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ. **วารสารวิจัยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.** 5(1): 51-62.
- ดาวณา สุยะนนท์; รุจิรา ระวีศรี; และ แสงเดือน คำมีสว่าง. (2554). รายงานวิจัยสถาบันฉบับสมบูรณ์ **การใช้งานข้อมูลออนไลน์ของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.** เชียงราย: ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- บงกช จันทร์รัตน์. (2553). **การใช้งานข้อมูลออนไลน์ในโครงการ Thailis ของบุคลากรห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาล.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. (2555). **รายงานประจำปี 2554.** สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2556. จาก http://lib.swu.ac.th/th/images/Quality_assurance/2554/annaul_report_2011.pdf
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2545). **แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559).** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี. (2550). **การใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Adams, Judith A.; & Bonk, Sharon C. (1995). Electronic Information Technologies and Resources: Use by University Faculty and Faculty Preferences for Related Library Services. **College & Research Libraries.** 56(2): 119-131.
- Bhatia, Jaspal Kaur. (2011). Use of Electronic Resources in Degree College Libraries in Chandigarh. **Journal of Library & Information Technology.** 31(6): 480-484.
- Kaur, Amritpal. (2012). Academics' Attitudes Towards Use of Electronic Journals: A Case Study of Punjab and Chandigarh. **The International Information & Library Review.** 44(3): 182-193.
- Zafar, Anil. (2013). Students' Perception of Electronic Resources in Mbbs Nursing Aga Khan University. **Pakistan Library & Information Science Journal.** 44(1): 31-37.